

Amrela Sany SURUR •

Etiyopya’da Modernizmin Başlangıcı: Başkent Addis Ababa’nın Kurulması ve Modernleşmesi Üzerinde Etiyopya- İtalya Savaşlarının Etkisi

*The Introduction of Modernism in Ethiopia; The Effect of
The Two Ethio-Italy Wars on The Establishment and
Modernisation of The Capital, Addis Ababa*

Özet

Etiyopya doğu Afrika’da yer alan, kendi dili, alfabesi, kendi takvimi ve sayı işaretleri olan, diğer afrika ülkelerden farklı olarak, Avrupalı sömürgeci yenebilen ve bağımsız bir ülke olarak egemenliğini koruyabilen tek Afrika ülkesidir. Bu nedenle, Etiyopya’da modernizmin ve batı teknolojisinin tanıtımı diğer Afrika ülkelerinden farklı bir şekilde olmuştur. Etiyopya ve italya arasında 1896 ve 1935 yıllarında savaşlar olmuştur. Etiyopya’nın modernleşmesi ve Addis Ababa şehrinin gelişmesi için, Etiyopya’nın, modern teknoloji sahip olan İtalya karşı yaptığı savaşlar önemli rol oynamıştır. İlk Etiyopya-İtalya savaşından bir yıl sonra başkenti Addis Ababa kurulmuştu ve modernleşmeye başlamıştır. İkinci Etiyopya-İtalya savaşından itibaren beş yıl süren İtalyan işgalinin Etiyopya üzerine olumsuz olduğu kadar olumlu yönleri de bulunmaktadır. Addis Ababa’nın modernleşmesi için büyük bir rol oynamıştır. Afrika Birliği'nin ve Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Kurulu'nun merkezi olan Addis ababa, bu makama gelmesi için Etiyopya’nın İtalya karşı yaptığı savaşı kazanması ve başka Africa ülkelere yardım etmesi tek sebep olarak kabul edilmektedir. Addis Ababa modernizmin Etiyopya’ya hem giriş kapısı hem de merkezidir. Bu makalede Etiyopya’da modernleşme sürecinin başlaması, modernleşmenin gelişmesinde önemli olaylar ve modernleşmenin Etiyopya’daki etkileri anlatılmaktadır.

Anahtar kelimeler: modernleşme, bağımsızlık, şehir planlama

JEL kodları: R11

• Yüksek lisans öğrencisi (Etiyopyalı), Kocaeli Üniversitesi, iç mimarlık Bölümü,
amrelasany@yahoo.com

Giriş

Etiyopya (Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti) Doğu Afrika'da yer alan ve güney Kızıl Deniz bölgesinde bulunan bir ülkedir. Kendi dili, alfabesi, kendi takvimi ve sayı işaretleri olan, diğer Afrika ülkelerden farklı olarak, Avrupalı sömürgecileri (İtalya) yenebilen ve bağımsız bir ülke olarak egemenliğini koruyabilen tek Afrika ülkesidir. Etiyopya'nın tarihi Aksum¹ İmparatorluğu'na dayanmaktadır. Bu İmparatorluk yaklaşık olarak M.S. 100-940 (Library of congress, 2005, s:4) yıllarından itibaren kuzey Etiyopya'da hüküm sürmüştür. Ayrıca arkeolog kaynaklar ülkenin tarihi daha çok eski olduğunu belirlemektedir.

Etiyopya'nın Başkenti ve modern şehri olan Addis Ababa, hem Etiyopya'nın hem de Afrika Birliğinin başkentliğini yapmaktadır. 1886 yılında plansız kurulan şehir, 1917'de Addis Ababa - Cibuti demiryolunun tamamlanmasıyla büyük bir hızla modernleşmeye başlamıştır. Addis Ababa 1963 yılında Afrika Birliği Örgütü'nün sözleşmesinin imzalandığı şehirdir. Afrika Birliği'nin ve Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Kurulu'nun merkezi olması nedeniyle birçok uluslararası konferansa evsahipliği yapmaktadır. Bu durumlar, bir yanda Addis Ababa'nın modernleşmesine katkıda bulunurken başka yandan da Afrika merkezi olarak konumunu korumak için büyük hızla modernleşmesi gerekmektedir.

Etiyopya'nın modernleşmesi ve Addis Ababa şehrinin gelişmesi için, Etiyopya'nın, modern teknolojiye sahip olan İtalya'ya karşı yaptığı savaşlar önemli rol oynamıştır. Etiyopya'nın galibiyetiyle tamamlanmış olan ilk savaş (Adwa savaşı) kuzey Etiyopya bölgesinde Adwa şehri yakınlarında 1896 yılında yapılmıştır. Adwa savaşı Modern Etiyopya'nın oluşumunda bir dönüm noktası olarak bir çok tarihçiler tarafından kabul edilmektedir. Bu savaş başkent Addis Ababa'nın kurulması için büyük rol oynamıştır. Adwa Savaşı'nda kazanılan zafer sayesinde bir çok ülkelerden yabancı insanlar Etiyopya'ya gelip modern teknoloji ve yeni tekniklerini ülkeye aktarmıştır.

Addis Ababa kurulduktan sonra yapılmış olan ikinci savaşında, İtalya'nın ordusu modern silahlar ve savaş uçaklar kullanarak Etiyopya'yı bir kaç yıl için işgal etmiştir. 1936-1941 yılları arasındaki İtalyan işgali sırasında Addis Ababa yoğun bir yapılanma içine girmiştir. Beş yıl süren ikinci İtalyan işgalinin Etiyopya üzerine olumsuz olduğu kadar olumlu yönleri de bulunmaktadır. İtalyanlar ülkede yol yapımında öncülük etmişlerdir. Aynı zamanda Addis Ababa şehrinin bazı bölgelerini yeniden planlanarak inşa etmişler, elektrik tesisatının şehirde kurulması için çalışmalar yapmışlardır. İtalya'nın bu girişimleri Addis Ababa'nın modernleşmesi için büyük enerji kattığını herkes tarafından kabul edilmektedir.

¹ Eski medeniyet merkezi ve Adwa savaşın olduğu batı Etiyopya'da bulunan bir şehir

1.1 Modernleşme

Latince’nin “modernus” kelimesinden türetilmiş olan “modern” kelimesi “Modernus” şekliyle ilk defa 5. yüzyılda Hıristiyan dünyasını Romalı ve Pagan geçmişten ayırmak için kullanıldı (Kızılçelik, 1994, s.87). “hemen şimdi” anlamına gelen latince’nin “Modo” kelimesinden türetilmiş olan “modernus” kelimesi ise köken olarak, eskiye ve antikiteye karşı ortaya atılmıştır (Therborn, 1996, s. 61). S. Aslan ve A. Yılmaz’ın “Modernizme bir başkasıdır projesi olarak Postmodernizm” adlı makalesinde (C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 2) “modern” terimi şöyle anlatılmaktadır, Terim olarak “modern” daha gerilere giden bir tariheye sahip olsa da, 18. yüzyılda ortaya çıkan modernite projesi, Aydınlanma düşünürlerinin “nesnel bilimi, evrensel ahlak ile hukuku ve kendi ayakları üzerinde duran sanatı, kendi iç mantıkları temelinde geliştirme” konusunda gösterdikleri olağanüstü bir düşünsel çabadan ibarettir. Amaç, özgür ve yaratıcı bir biçimde çalışan çok sayıda bireyin katkıda bulunduğu bir bilgi birikimini, insanlığın özgürleşmesi ve günlük yaşamın zenginleşmesi yolunda kullanmaktır. Doğa üzerinde bilimsel hakimiyet, kaynakların kıtlığından, yoksulluktan ve doğal afetin rastgele darbelerinden kurtuluşu vaat ediyordu (Harvey, 1998,s.24). Bir Aydınlanma projesi olarak tanımlanan modernizm projesinde nesnel ve evrensel bilim düşüncesi, buna bağlı olarak evrensel ahlak ve hukukun olabilirliği temel parametrelerdir (Şaylan, 1996, s. 18).

Modernleşme de, kendiliğinden veya dış etkenlerin zorlamasıyla ortaya çıkan geniş kapsamlı bir toplumsal değişme sürecidir. Evrensel anlamda, farklı medeniyetler arasında birbirini etkileyen, karşılıklı ya da tek taraflı alış-verişler söz konusu olduğundan; modernleşmeyi, kültür değişmesi olarak tanımlayanlar da vardır (Baran, 2013, s.59).

Kısacası modernleşme, toplumsal bir kültür değişimi demektir. Ancak kültür değişimi ile kültür elemanlarının aktarılması aynı süreçler değildir. Örneğin, Osmanlı Devleti Batıdan evrensel değerler anlamında kültür alıntılarını yapmıştır. Ancak toptan veya parça parça alıntılar, kültürün değer sistemiyle ilgili olan sübjektif alanlarında zamanla değerler çatışmasına neden olmuştur (Baran, 2013, s. 59).

1.2 Etiyopya’da Modernizmin Başlangıcı

Addis Ababa Üniversitesi, Goethe Enstitüsü ve Friederich- Ebert- Stiftung (FES) kuruluşu hazırladığı “ Zemenawinet nedir?” isimli çok sayıda yazı ve bilimsel tartışma bulunmaktadır. Zemenawinet modernleşmeyi ifade eden Etiyopya diline özgü bir terimdir.

Felsefe profesörü Andreas Eshete “Modernlik: Etiyopya’da Eşsizlik ve Gelişimin Başlığı” isimli makalesinde(FES, 2012, s.21) modernleşme fikrinin 17. Yüzyılda yaşamış Etiyopyalı bir filozof olan Zarayaccob zamanında bile var olan bir fikir olduğunu vurgulamaktadır.

Ancak, Eshete İmparator Haile Selaisse rejimi döneminde Etiyopya Öğrenci Hareketi (1967-1974) sırasında modernliğin ana öğelerin hepsini vatandaşlar arasındaki eşitlik, doğum ve miras olaylarında eşitlik, kültürler ve inançlar arasında eşitlik, endüstrileşme ve laiklik olarak tanımlamasını yapmıştır.

Bahru Zewde'nin ("A History of Modern Ethiopia" kitabının yazarı ve tarih profesörü) aralarında yer aldığı birçok bilimadamı Etiyopya'da modernleşmenin temelini İmparator II. Tewodros döneminde (1818-1868) atıldığını belirtmektedir. II. Tewodros ülkesini dış dünyaya açmayı hedeflemiştir ve onun döneminde ülke daha önceki dönemlerde içinde bulunduğu izolasyondan çıkmaya başlamıştır.

II. Tewedros'un merkezi bir Etiyopya'yı amaçlayan ilk hükümdar olduğu birçok tarihçi tarafından kabul edilmektedir. Hükümdarlığı süresince feodal sistemin kaldırılması ve Etiyopya Kilisesi'nin hükümetin altında çalışması için girişimlerde bulunmuştur. Modern Etiyopya'yı kurmak adına Kraliçe Victoria'ya bir mektup yazmış ve ateşli silahların kullanımını öğrenmek, teknik bilgi ve beceri yerlilere aktarılması için kalifiye eleman istemiştir (FES, 2012, s.55).

1.3 Modern Etiyopya'nın Oluşumunda Bir Dönüm Noktası Olarak Adwa Savaşı

Adwa Savaşı Adwa şehri yakınlarında 1 Mart 1896 yılında İtalya ile Etiyopya Krallığı arasında yapılmıştır. Etiyopya'nın egemenliğinin kazanılması ve sürdürülmesi açısından büyük önem taşıyan ve can alıcı bir savaştır.

İmparator II. Tewedros'un aksine, daha önce Etiyopya'nın tarihi bölümünde de belirtilmiş olduğu üzere İmparator Menelik zamanının süper gücü olan Avrupalılarla iyi ilişkiler kurabilmiş bir hükümdardı. Avrupa'dan teknoloji ithalatı ötesinde, Menelik yabancı güçlerle diplomatik ilişkiler kurmanın önemini tanımıştır. Öncelikle komşusu Mısır ile diplomatik ilişkilere girmiştir. Daha sonra komşu Sudan'dan güçlerini alan Müslüman bir grup olan Mahdistler ile anlaşmaya varmıştır. Victoria Döneminde ise İngiltere ile uzun süreli dostane ilişkiler kurulmuş ve 1883'de İtalyanlar ile ticari ve dostluk anlaşmaları yapılmıştır (encyclopedia.com).

Ülke topraklarını genişleterek hemen hemen bugünkü sınırlarına ulaştırmış, İtalya'nın 1896'daki istila girişimini püskürtmüş ve kapsamlı bir modernleşme programını uygulamıştır.

Adwa savaşı sonrasında Etiyopya'nın kazandığı zafer İtalyanların Afrika'da Fransa'ya da İngiliz imparatorluklarına benzer bir imparatorluk kurma girişimlerini engellemiş ve Etiyopya'da modernleşmenin hızlanmasını sağlamıştır.

2 Addis Ababa’nın Kurulması ve Modernleşmesi

İmparator II. Menelik Afrika’da bulunan diğer koloni ülkelerle bağımsız bir statüde ilişkiler kurmuştur. Etiyopya’da modernleşmeye ön ayak olarak Batı teknolojinin ülkeye girmesine ve ülke yönetimini etkileyen değişimlerin yapılmasına izin vermiştir. Menelik’in yönetim politikası modernleşme, birleşme, Etiyopya’nın topraklarının genişlemesi olarak özetlenebilir. İmparator Menelik tarafından Addis Ababa şehri ülkenin baş şehri olarak kurulmuştur. Daha sonra Etiyopya’da ilk modern bankayı (Abyssinia Bankası) kurmuştur. Çağdaş posta sistemini ülkeye getirmiştir. Bunların yanı sıra Addis Ababa’ya elektriğin getirilmesi onun döneminde gerçekleşmiştir. Telefon, telgraf, demiryolu ulaşımı, ilk otomobil, ilk otel ve okul ile Batılı silahlar kullanan modern bir ordunun kurulması yine II. Menelik zamanında gerçekleşmiştir (steelpulse.com). II.Menelik Etiyopya’da ilk otomobil kullanan insan değil; aynı zamanda ilk ehliyeti olan kişidir.

Resim-1 Addis Ababanın ilk hali, (evgethiopia.com)

Etiyopya’nın modernleşmesi ve Addis Ababa şehrinin gelişmesi konusunda iki Etiyopyalı mimarın önemli çalışmaları bulunmaktadır. Bu mimarlar Fasil Ghiorgis ile Elias Yitbarek’tir. Fasil Ghiorgis “Modernity and Change in Addis Ababa” isimli makalesinde (FES, 2012, s.54) İmparator Menelik’in devletin askeri ve bölgesel yönetiminde rol oynayan önemli kişilerine arazi tahsis ettiğini belirtmektedir. Bu gelişmeyi takiben 1880’li yılların sonlarında bu kişilerce yeni bir şehir kurulmuştur. Bu şehre ilk yerleşenler feodal ve askeri tipte yerleşim kampları oluşturmuşlardır. Şehrin tepelik arazilerine kurulan ve “sefer” olarak isimlendirilen bu yerleşim birimleri dere, tepe gibi doğal sınırlar ile birbirinden ayrılmış bulunuyormuştur. Bu yerleşimler de askerleri, din adamları ve sivil vatandaşları gibi insanları barındıran alanlardır. “Sefer” yerleşimleri arasında o dönemlerde ulaşım zor olduğundan Addis Ababa şehri de çok merkezli olarak gelişim göstermiştir.

Şehrin kurulduğu dönemlerdeki ekonomik yapısına bakacak olursak, Ghiorgis ticaretin şehrin gelişmesinde büyük payı olduğunu makalesinde belirtmektedir (FES, 2012, s.54-55). Ayrıca, İmparator Menelik döneminde şehir politik ve ticari merkez konumuna gelmiştir. 1889 -1892 yıllarında meydana gelen korkunç kıtlık, insanları kırsal alanlardan Addis Ababa'ya göçe zorlamıştır. Göçler sonucu sadece insan sayısı değil şehirde yaşayan halkların sayısında da artış olmuştur. 1890'lı yıllarda İmparator geleneksel arazi kullanımı ve tahsisi, vergilendirme gibi konularda yenilikçi yaklaşımlara yönelmiştir.

Adwa Savaşı'nda kazanılan zafer sonrasında da Hintli, Ermeni, Yunanlı gibi çok sayıda yabancıların Addis Ababa şehrine yerleştiği ve bu insanların yeni inşaat tekniklerini ülkeye kazandırdıkları ve inşaat sektöründe çalıştıkları görülmüştür. Bu durum da Addis Ababa şehrinin modernleşmesinde önemli bir aşamadır.

2.1 Addis Ababa'da Menelik'in Modernleşme Girişimleri ve şehrin planlaması

Addis Ababa şehrinin modernleşmesinde önemli rol oynayan olaylardan birisi 1892 yılındaki büyük yangındır. Ghebi sarayı ve çevresinde ortaya çıkan büyük yangın kısa sürede bütün şehirde önemli zararlara yol açmıştır. Çağdaş malzeme ve inşaat tekniklerinin ülkeye ve şehre gelmesiyle büyük bir dönüşüm yaşanmaya başlanmıştır. Önceki yapıların yerini cephede verandası olan yapılar almıştır. Zamanla bu açık verandalar camkanlarla kapatılmıştır. Saz kaplı çatılarda zamanla oluklu metal kaplamalar görülmeye başlanmıştır. Parlak metal çatı kaplamaları şehrin görünümünü değiştirmiş ve şehre çağdaş ve değişik bir görünüm kazandırmıştır.

Resim-2: Ghebi Sarayı'n eski hali (skyscrapercity.com)

Resim 3-: 1963 yılında Addis Ababa ve modernleşen mimari (delcampe.net)

Addis Ababa şehrinin ilk dönemlerinde inşa edilmiş binalar modernleşme sürecinde yaşanan gelişmenin canlı kanıtlarıdır. Bu yapılar farklı ülkelerden gelen bina inşa tekniği ve mimari kültürün birer yansımasıdır. Bu yapılar aynı zamanda kırsak toplumdaki şehir toplumuna dönüşümü de simgeleyen önemli örneklerdir. Bu değişim modernleşme süreci olarak algılanabilmektedir.

Şehir planlamasının temeli olan yol yapımı Addis Ababa'da ilk olarak 1901 yılında başlamıştır. İlk Belediye binası da Mahatma Gandhi Caddesi'nin kuzeyinde Arada bölgesinde inşa edilmiştir. İtalyan mühendis Castagna önderliğinde de Entoto Mariam'a giden kavşuklu bir yol inşa edilmiştir. 1917 yılında da Addis Ababa'da demiryolları kurulmuştur (FES, 2012, s.56).

Resim 4- : Addis Ababa'da yollar 1963 (ethiopiaobserver.com)

Resim 5- : 1917 yılında inşa edilmiş olan Addis Ababa tren istasyonu

(famouswonders.com)

Ghiorgis'in makalesinde de belirtildiği üzere modernleşme değişik ülkelerden ve bölgelerden farklı ithal unsurların gelmesini sağlamıştır (FES, 2012, s.56). Addis Ababa çevresinde yaşayan köylülerin getirdiği farklı tarım ürünleri şehirde Pazar oluşturmuştur. Bu durum da hem ticareti geliştirmiş hem de insanlar arasında kültür ve bilgi alışverişinin artmasına yol açmıştır.

2.2 İmparator Haile Selassie (1930-1974) ve İkinci İtalyan İşgali

İtalyanlar hiçbir zaman Adwa Savaşı'ndaki yenilgilerini unutmamışlardır. Mussolini döneminde dahi Etiyopya İtalyanlar tarafından işgale uğratılmıştır. Eritre ve Somali kolonilerini kuran İtalya için Etiyopya önemli bir pozisyona sahiptir.

Tarihçi Richard John Pankhurst çalışmalarında İkinci İtalyan işgali hakkında bilgileri vermektedir (Pankhurst 1998, s. 223-8). Pankhurst'a göre İtalyan işgali Etiyopya bölgesinde Wal Wal şehrinin ani işgaliyle başlamıştır. 1934 yılının Ekim ayında İtalyan birlikleri Etiyopya topraklarına zorla girmiştir. İtalya sonuçta yeniden başarısız olmuş ve özür ile tazminat talep etmiştir. Ancak, hükümdar Haile Selassie konuyu Milletler Cemiyeti'ne taşımıştır. Mussolini ise Milletler Cemiyetinin kararını beklememiş ve 3 Ekim 1935'te Etiyopya'yı işgal etmeye başlamıştır. Genellikle II. Dünya Savaşı'nı hazırlayan olaylardan biri olarak değerlendirilen bu savaş, Milletler Cemiyeti'nin, büyük güçler tarafından desteklenmedikçe kararlarını uygulama gücüne sahip olmadığını göstermiştir.

General Rodolfo Graziani ve Pietro Badoglio komutasındaki İtalyan birlikleri, kötü donanımlı ve eğitimsiz Etiyopya ordusunu sürekli geri çekilmek zorunda bırakarak, 9 Nisan 1936'da Ascanghi (Aşangi) Gölü yakınında büyük bir zafer kazanır, 5 Mayıs'ta

başkent Addis Ababa'yı ele geçirmişler. Etiyopya imparatoru Haile Selassie'nin sürgüne gönderilmesinin ardından Mussolini Roma'da, İtalya kralı III. Vittorio Emanuele'yi Etiyopya imparatoru ilan etti ve Badoglio'yu Etiyopya genel valiliğine atadı.

Bir çok tarihçiye göre beş yıl süren ikinci İtalyan işgalinin Etiyopya üzerine olumsuz olduğu kadar olumlu yönleri de bulunmaktadır. İtalyanlar ülkede yol yapımında öncülük etmişlerdir. Aynı zamanda Addis Ababa şehrinin bazı bölgelerini yeniden inşa etmişler, elektrik tesisatının şehirde kurulması için çalışmalar yapmışlardır. Bir baraj inşa ederek şehre su tedarik etmişlerdir. Bunca yeniliğe rağmen bu dönemde Addis Ababa'da halkların ve ırkların birbirlerine kaynaşmasını engelleyecek şekilde bir düzenleme yapıldığını görmekteyiz.

Bazı bilimadamlarına göre Etiyopya'da modernleşme dönemi İmparator Haile Selassie döneminde başlamıştır. Selassie döneminde edebiyat, sanat, muzik alanlarında yeni bir yaklaşım görülmektedir. 1950'li ve 1960'li yıllarda , yani İtalya- Etiyopya Savaşından sonraki yıllarda, Afrika'da kolonileşmeye karşı bir hareket başlatan Selassie Afrika kıtası içinde tiyatro, edebiyat ve sanat alanındaki radikal değişiklikleri ile gündeme gelmiştir. Yukarıda da değindiğimiz üzere Afrika Birliği'nin temellerinin atılması da bu hükümdarın önemli katkılarından biridir.

İmparator Menelik gibi Haile Selassie de modernleşmenin ve yeni teknolojilerin ülkeye ithal etme konusunda önderliğini yaptığı Kabul edilmektedir. Ghiorgis'in çalışmasında belirttiği üzere (FES, 2012, s.56-7), Selassie 1924'de Avrupa'ya seyahat etmiş ve endüstrileşmiş dünyayla tanışarak buradaki yaşamı kendi ülkesindeki yaşamla karşılaştırma olanağını bulmuştur. Bu seyahatten ülkesine döndüğünde artık Addis Ababa caddelerinde motorlu taşıtlar görülmeye başlamıştır. Motorlu taşıtlar için ilave taş yollar yapılmıştır. Addis Ababa şehrine yabancı mimar, mühendis ve şehir plancıları çağırılmıştır.

İtalyanların Addis Ababa şehri için olumlu fiziksel strüktürler inşa ettiğini söylemek mümkündür (FES, 2012, s.57). 1936-1941 yılları arasındaki İtalyan işgali sırasında şehir yoğun bir yapılanma içine girmiştir. Mevcut yerleşimler Faşist idarenin etkisiyle yeniden ele alınmıştır. İtalya'nın doğu Afrika kolonilerinin başşehri olması planlandığı için şehrin yeniden acil olarak master planının hazırlanması söz konusu olmuştur. Hazırlanan master planında ülkede İtalyanın varlığının ve baskın gücünün gösterilmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla da mimari ve şehir planlama bir araç olarak kullanılmıştır. İşgal yıllarında inşa edilen binalar iki katlı, taş yapılar olup, İtalyan mimarisi özellikleri taşımaktadır. Şehirde yerli halklar ile İtalyanların yaşadıkları yerler birbirinden ayrılmıştır, Şehrin merkezi değiştirilmiştir.

Resim-6: İtalya işgal zamanında yapılan Faşist Parti binası Addis Ababa
(postcardman.net)

Sonuç

Etiyopya'nın avrupalı ülkelerle olan ilişkisi, farklı alanlarında ülkenin modernleşmesini kolaylaştırmıştır. İlk Etiyopya-İtalya savaş başkent Addis Ababa kurulması için önemli bir rol oynamıştır. Bağımsızlığını koruyabilmesi de, kültürel ve ideolojik kimliklerini kaybetmeden modernleşmesine katkıda bulunmuştur. İkinci Etiyopya-İtalya savaşı da ülkenin fiziksel yapılarının modernleşmesi için, özellikle mimarlık ve inşaat alanlarında, olumlu bir şekilde etkilemiştir. İtalyan işgali sonrasında ise Britanyalı plancılar tarafından yeni bir master planı hazırlanmıştır. 1960'lı yıllarda şehir modern ve yüksek yapılar ile tanışmıştır. Özellikle modern ve yüksek yapılar şehrin silüetini oldukça değiştirmiştir.

Resim-7: Addis Ababa günümüzde genel görünüm (visit2ethiopia.com)

Kaynakça

- Arizona Board of Regents, (2014), a research center of the College of Liberal Arts and Sciences in the School of Human Evolution and Social Change, © 2014 Arizona Board of Regents, Available here: <http://www.abc15.com/news/region-southeast-valley/tempe/arizona-state-university-students-may-have-found-oldest-known-human-fossil>
- Baran, Murat, (2013) *avrupa’da gelişen Modernlik ve Modernleşme anlayışları ve bu anlayışların Türkiye’ye yansımalarına tarihi sosyolojik açıdan bir bakış*, Turkish Studies, Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/11 fall 2013, p. 55-79, Ankara-Türkiye.
- Bozkurt, V. (2000, sayı 1). *Küreselleşme: Kavram gelişim ve yaklaşımlar*. İş-güç Dergisi.
- Demirarslan, Deniz , (2014) " *Changes of Residential Architecture in Turkey and Effects of These Changes in the Process of Globalization*", quo vadis: Sosyal Bilimler-Artvin Çoruh Üniversitesi Hopa uluslararası Sosyal Bilimleri Konferansı "İktisat, Siyaset ve Toplum üçgeninde küreselleşmenin yerel dinamikleri", 15-17 Ekim 2014, Artvin- Turkey.
- Ethiopia Country Study Guide, volume 1, (2003) strategic information and developments, international business publications, USA. 2003.
- FES, (2012), public lectures and discussions on Modernity in Ethiopia under the title of "What is Zemenawinet?" organized by Addis Ababa University, the Goethe Institute and the Friederich- Ebert- Stiftung (FES) foundation, December 2012, Addis Ababa.
- Giddens, A. (1994). *Modernliğin sonuçları* (Kuşdil, E. Çev.) İstanbul: Ayrıntı yayınları.
- I.B.Tauries , (2002), *Ethiopia, the Unknown Land: A Cultural and Historical Guide*, published in 2002 by I.B.Tauries & Co Ltd, © Stuart Munro-Hay, 2002
- Kızılçelik, Sezgin (1994). "Postmodernizm: ‘Modernlik Projesine’ Bir Başkaldırı", Türkiye Günlüğü, Sayı: 30.
- Library of Congress, (2005), – *Federal Research Division Country Profile: Ethiopia*, April 2005
- Logan, K.R. (2011). *Mc Luhan misunderstood: Setting the record straight, understanding media, today Mc Luhan in the era of convergence culture*. Barcelona: International Journal of Mc Luhan Studies

S. ASLAN, A. YILMAZ, *Modernizme bir başkasıdır projesi olarak Postmodernizm*, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 2

Yürekli, Ö. (2004). *Ekonomik krizler açısından küreselleşme sürecinin gelişmekte olan ülke ekonomilerine etkileri ve Türkiye örneği*. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst. İktisat Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Isparta.

World Bank, (2012), *Document of The World Bank International, Development Association and International Finance Corporation and Multilateral Investment guarantee Agency Country Partnership Strategy for Federal democratic Republic of Ethiopia*, August 29, 2012, Ethiopia Country Management Unit

UNESCO, (2014), United Nations, UNESCO World Heritage Centre 1992-2014, World Heritage List, available here: <http://whc.unesco.org/en/list>

**THE INTRODUCTION OF MODERNISM IN ETHIOPIA; THE EFFECT OF THE
TWO ETHIO-ITALY WARS ON THE ESTABLISHMENT AND MODERNISATION
OF THE CAPITAL, ADDIS ABABA**

Amrela Sany SURUR *

Abstract

Ethiopia is a country located in eastern Africa, in the southern Red Sea region. It is an ancient country who has its own language, alphabet, calendar and number signs. Some of the oldest evidence for modern humans is found in Ethiopia and it is home of many UNESCO World Heritage Sites in Africa. Ethiopia is the only African country that could defeat European colonizer and declare its independence. Based on this, the introduction of modernism to Ethiopia was different in many ways than other colonized African countries. There have been consecutive wars between Ethiopia and Italy in the year 1896 and 1935. The first Ethio-Italy war paved the way for the establishment of the capital Addis Ababa. Addis Ababa is considered to be the political capital of Africa due to its historical, diplomatic and political significance for the continent after the battle of Adwa. The headquarters of African Union, the United Nations Economic Commission for Africa (UNECA) and numerous other continental and international organizations also located in the capital. These organizations created the opportunities for the development and modernization process. On the other hand Addis Ababa has to modernize itself in order to maintain its status as a capital of Africa. This chapter will discuss the introduction of modernism to Ethiopia, main events in the process of modernization and the effect of modernization in Ethiopia.

Key words: Modernization, independence, city planning

JEL Codes: R11

* Yüksek lisans öğrencisi (Etiyopyalı), Kocaeli Üniversitesi, iç mimarlık Bölümü,
amrelasany@yahoo.com